

KADOC-e-Nieuwsbrief

2015, 2

- Vijandige vergezichten. Oorlogstekeningen van Joseph Raskin
- Veertig jaar pleeggezinnen. Archief Pleegzorg Vlaanderen
- Op handen gedragen. Contactdag over het processie-erfgoed
- ODIS in een nieuw kleedje. Een nieuw publiekscatalogus

Vijandige vergezichten. Oorlogstekeningen van Joseph Raskin

Tekening van Joseph Raskin in de buurt van de ‘Dodengang’ in Kaaskerke (detail)

De tentoonstelling *Vijandige vergezichten. De Groote Oorlog op kleine schaal*, van 2 maart tot 26 april in KADOC, toont tekeningen die [Joseph Raskin](#) maakte van de Duitse voorposten aan het IJzerfront. De scheutist was vanaf het voorjaar van 1915 als brancardier actief, maar trok met zijn tekentalent de aandacht van de militaire inlichtingendienst. Gewapend met pen, papier en een uitstekend visueel geheugen verschool hij zich in observatieposten in het niemandsland en bracht hij de Duitse stellingen in beeld.

Honderd jaar later resten ons zijn tekeningen, vaak haast kunstwerkjes. Maar wat bleef er bewaard van de landschappen die Raskin observeerde? Fotograaf [Patrick Lagrou](#) trad in de sporen van de pater-spion. Zijn foto's tonen de ‘vijandige vergezichten’ van toen als vredige landschappen.

De tentoonstelling plaatst Raskins spionageactiviteiten ook in een ruimer kader en toont zijn collega's – pastoors, paters, zusters en broeders – in loopgraven, hospitalen en opvangcentra aan de slag om het oorlogsleed te verzachten. Foto's, een film, dagboeken, frontblaadjes en sluikpers brengen hun wat verdoken en soms vergeten werk tijdens de Eerste Wereldoorlog voor het voetlicht.

Veertig jaar pleeggezinnen. Archief Pleegzorg Vlaanderen

Affiche uitgegeven door Pleegzorg Vlaanderen (detail)

Vlaanderen telt vandaag zo'n 4000 pleeggezinnen die kwetsbare kinderen of (jong)volwassenen voor korte of lange tijd een nieuwe thuis geven. Pleegzorg Vlaanderen bundelt vijf provinciale diensten, die onder andere ondersteuning en begeleiding bieden aan die pleeg- en gastgezinnen. De organisatie 'Partners in Pleegzorg', met zetel in Leuven, brengt alle betrokken instanties rond de tafel, sensibiliseert inzake pleegzorg en zet de lijnen uit van toekomstige ontwikkelingen.

KADOC verwierf het archief van [Pleegzorg Vlaanderen](#) voor de periode 1974-2013. In die tijdspanne evolueerden de structuren van en de ideeën over pleegzorg aanzienlijk. Dat kan worden bestudeerd aan de hand van documenten van bestuursorganen en inhoudelijke werkgroepen, die vrij volledig aanwezig zijn. Ook de begeleiding en de vorming van pleeg- en gastgezinnen, naast de contacten met de overheid komen ruim aan bod. Ten slotte kan de wijze waarop pleegzorg in de kijker werd geplaatst - bijvoorbeeld via de jaarlijkse Week van de Pleegzorg - worden onderzocht. Kwantitatieve aspecten van het fenomeen pleegzorg in Vlaanderen kunnen op systematische wijze worden gereconstrueerd.

Het archief van Pleegzorg Vlaanderen kan mits toestemming worden geraadpleegd. Uiteraard is privacygevoelige inhoud niet toegankelijk.

[Op handen gedragen. Contactdag over het processie-erfgoed](#)

Prent uit 'Album de la procession générale qui eut lieu à Gand le 20 mai 1855, en l'honneur de l'Immaculée Conception de la Très-Sainte Vierge Marie' (Gent, 1857) (KD156)

In tal van dorpen, wijken en gemeenten in Vlaanderen gaat op vaste momenten in het jaar een processie uit. Die optochten hebben een belangrijke zingevende functie, maar ze versterken ook gemeenschapszin en sociale betrokkenheid. Processies maken terecht deel uit van het [immaterieel cultureel erfgoed](#). Tal van organisaties en vele vrijwilligers koesteren deze tradities en willen ze doorgeven aan volgende generaties. Onder de noemer '[Op handen gedragen](#)' willen [LECA](#), [CRKC](#) en KADOC-KU Leuven hen samenbrengen en ondersteunen.

Want door het uitwisselen van kennis en ervaringen kan het processiegebeuren in Vlaanderen beslist worden versterkt.

Daarom organiseren we op zaterdag 7 maart in Gent de studie- en contactdag 'Op handen gedragen'. U leert er andere vrijwilligers en processiecomités kennen en verneemt hoe zij het aanpakken. Tijdens drie workshops krijgt u tips om met processie-erfgoed aan de slag te gaan. Ook presenteren we u de eerste resultaten van de onlinebevraging over processies die recent plaatsvond.

Na de lunch kunt u onder meer kennismaken met het rijke erfgoed dat processies hebben nagelaten. U bezoekt het [Huis van Alijn](#), het Gentse Bisschopshuis of de crypte van de [Sint-Baafskathedraal](#) en de Heilig Grafkapel. We sluiten de dag af met een receptie in het Provinciehuis.

Iedereen die processies en hun erfgoed op handen draagt, is van harte welkom!

[In de uitnodiging leest u meer over het programma en verneemt u hoe u zich kunt inschrijven.](#)

De studie- en contactdag op 7 maart wordt ondersteund door de [Provincie Oost-Vlaanderen](#). *Kunt u er niet bij zijn? Geen probleem: dit najaar bieden we deze studie- en contactdag ook aan in Hasselt (zaterdag 10 oktober 2015).*

[ODIS in een nieuw kleedje. Een nieuwe publiekscatalogus](#)

Trouwe gebruikers hebben het misschien al gemerkt: sinds kort is de publiekscatalogus van [ODIS](#), de onlinedatabank over de geschiedenis van het middenveld, volledig vernieuwd. De voorbije jaren werd dankzij een subsidie van de [Herculesstichting](#) een nieuwe, meertalige en multicontextuele ODIS-databank uitgebouwd. In het najaar van 2013 werd de invoeromgeving al in gebruik genomen. Met de lancering van de publiekscatalogus is de overstap van de oude naar de nieuwe ODIS nu volledig afgerond.

ODIS wordt gebruikt door een breed netwerk van [partnerinstellingen](#) en wordt ingeschakeld in tal van erfgoed- en onderzoeksprojecten. De databank bevat momenteel meer dan 203.000 steekkaarten. Ongeveer 43% daarvan kan geraadpleegd worden via de publiekscatalogus. De nieuwe ODIS bevat niet alleen steekkaarten over organisaties, personen, publicaties en archieven, maar ook over gebouwen, families en gebeurtenissen. Een toenemend aantal records zal op termijn ook in het Engels worden aangeboden.

Via de zoekbox op de homepage kunt u de inhoud van de publiekscatalogus snel doorzoeken. De nieuwe uitvoerformaten bieden een overzichtelijke presentatie van de inhoud van de steekkaarten. Vaak kunt u doorklikken naar andere ODIS-records. Daarnaast bieden we een toenemend aantal koppelingen met externe databanken en catalogi aan. De rechtstreekse URL's van ODIS-steekkaarten laten toe om duurzame links naar de databank te leggen.

Met de nieuwe ODIS-publiekscatalogus hopen we onderzoekers en erfgoedgeïnteresseerden nog beter te ondersteunen. De zoek- en uitvoeropties worden in de toekomst bovendien verder verfijnd en uitgebreid.

Uit de vele reacties die we ontvingen, maken we op dat de raadpleging van de nieuwe publiekscataloog vlot verloopt. **Trouwe gebruikers van ODIS die alsnog moeilijkheden ondervinden, raden we aan om het cachegeheugen van hun internetbrowser leeg te maken.**

Ondertussen kan u met al uw vragen en suggesties zeker terecht op info@odis.be.